

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

Alapszöveg

Gajdó Tamás: „Ez víg város, itt jó lesz nekünk...”

Miskolc gazdag színházi kultúrájú város. Valószínűleg azért, mert 1823-ban az
5 elsők között emeltek itt színházépületet. Két évvel később, mint Kolozsvárott,
s tizenegy évvel korábban, mint Pesten. [...] Sokan ma is Magyarország első
„köszínházaként” tartják számon. Nem érdemes erről vitát indítani, hiszen az
tény, hogy a miskolciak a legnehezebb időben nyújtották kezüket a színjátszók
10 felé, s teremtettek lehetőséget az „állandósulásra”. Éder György társulata
1823. augusztus 24-én avatta fel a „helybeli theátrumi épületet”, mely „na-
gyobb részént elkészült”. A *Hazai és Külföldi Tudósítások* című lap írása beszám-
olt arról is, hogy Szentpéter Zsigmond bevezetőjét követően *A' Tatárok Ma-
gyar Országban* című játékot adta a válogatott társaság. A társulat előadásai
közül kiemelték Körner Zrínyjét, mely úgy megnyerte Abaúj vármegye rendje-
15 inek „kedvét”, hogy mintegy kétezer forinttal támogatták a miskolci színház
építését.

A miskolci színház megnyitásának dátuma azonban megtévesztő, hiszen az
épület hosszú ideig nem készült el teljesen, az épületről csak 1834-ben olvas-
20 hatták az első leírást, s még akkor sem tekintették befejezettnek. Sokkal jelen-
tősebb a második színház felépítése és átadása, hiszen Thália hajléka akkor
nyílt meg Miskolcon, amikor a vesztes szabadságharc után nem sok remény
maradt a nemzeti kultúra ébrentartására.

Ráadásul az 1857. szeptember 3-án megtartott megnyitó a dicsőséges forra-
dalmat idézte. A színházavató előadáson Vörösmarty Mihály *Marót bánját* adták
elő Egressy Gábor, Laborfalvi Rozália és ifjabb Lendvay Márton főszereplésével.
[...] A megnyitási szavalatot Jókai Mór írta. De vajon miért hallgatja el a szín-
háztörténet, hogy Ferenc József második magyarországi körútjának hódolói
30 között találjuk a miskolci színháznyitásra sereglőket? A színlap így emlékeztet
az eseményre: „Ő Cs. kir. Apostoli Felsége városunkat is szerencsétető körútja
hódolati emlékeül”. Arany János néhány hónappal korábban írta meg *A walesi
bárdok* című balladát.

Szerencsére Egressynek és Laborfalvi Rozáliának mégsem kellett az uralkodó
előtt szégyenkeznie, mert az aulikus gróf Szirmai István hirtelen halála miatt
35 a császár nem volt ott a színházavatón. [...]

A több szerzős *Legendák, anekdoták, emlékek* címmel kiadott, a miskolci szín-
játszás történetét feldolgozó könyv azt is reprezentálja, hogyan változott
40 a színházi évfordulók megünneplése. A kötet valamennyi sora azt a tényt erősí-
ti meg, hogy Miskolcon mindig érdemes volt színházba járni, a legendákból,
anekdotákból és emlékekből az is erőteljesen kirajzolódik, hogy a színházi kul-
tusz jelen van a város mindennapjaiban. [...]

<i>A versenyző neve:</i>	
<i>Iskolájának neve, címe:</i>	

45 A második kőszínház megnyitásának 150. évfordulójára és a színészdinasztia-
alapító Latabár Endre emlékére kiadott kötet nemcsak rendszeres, adatokkal
megtámogatott színháztörténet — képeskönyvként is forgatható. [...]

Aki kézbe veszi az albumot, s csak a képeket nézegeti és a mintaszerű képalá-
50 írásokat olvasgatja, aligha tudja kivonni magát a színház bűvöletéből. [...] A
könyv fényképei nem pusztán illusztrálják az összefoglalásokat, önállóan is
megállják helyüket. A Déryné-kultusz ápolásáról lehet írni tanulmányt, a fény-
képek azonban beszédesebbek: Déryné sírja a Szent Anna temetőben, koszo-
rúzás Déryné sírjánál 1943-ban, koszorúzás Déryné szobránál 2003 őszén; Olty
55 Magda 1943-ban, Várhegyi Márta 1973-ban Déryné szerepében.

A könyvnek az is újdonsága, hogy fényképekkel, életrajzzal bemutatja a Mis-
kolci Nemzeti Színház örökös tagjait. [...] A szerkesztők nagy fába vágják a fej-
60 szájukat, mivel nehéz szavakkal megörökíteni a színészi játékot. Úgy tetszik,
nem akartak pusztán adatokat közölni, így aztán sikerült és kevésbé sikerült
jellemzések váltják egymást.

Az utolsó fejezet [...] a színházépületek történetéről értekezik. Talán ezzel kel-
lett volna kezdeni a könyvet, hiszen a színházépületet központi hely illeti meg
65 a város színházi kultuszában. Nincs olyan évforduló, mely ne színházavatáshoz
illeszkedne. Felsorolhatjuk a városban megfordult színészeket, színházigazga-
tókat, színházi előadásokat — épület nélkül nincs folytonosság. Nem csak azért,
mert színvonalas előadásokat csak gazdag technikai eszközökkel felszerelt teát-
rumban lehet tartani. Az is csak részben igaz, hogy kell egy olyan ház, mely
70 éjjel-nappal színházi levegőt lehel. Különös épület a színház. Bár a közönség az
este legnagyobb részét a nézőtéren tölti el — igazán a foyerban, a páholyfolyo-
són, a cukrászdában érzi otthon magát. Nem biztos, hogy emlékszik a gyer-
mekkorban látott díszletekre, színészekre. De azt tudja, hogy a lépcsőforduló-
ban harminc év óta áll a színház alapítójának szobra. Azt is megjegyzi, hogy
75 mindig a Dérynéről elnevezett bérletet váltottak.

A színház, mely elsősorban a közösségi események helyszíne, fontos szerepet
vállalhat az ízlés fejlesztésében, a történelemszemlélet kialakításában is. Mivel
a város színháztörténetének egyetlen eleven emléke, _____ -

80 _____ .

[Gajdó Tamás szövege alapján. http://www.muut.hu/korabbi_lapszamok/005/gajd.html (2016. 01. 05.)
85 Legendák, anekdoták, emlékek a miskolci színháztörténetéből.
BAZ Megyei Levéltárért Alapítvány és Miskolc MJ Város,
szerk.: Dobrossy István, Gyarmati Béla]

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

Feladatok a Gajdó Tamás-szöveghez

-az -is

Tegyél ✓ jelet a megfelelő – igaz [I] vagy hamis [H] – oszlopba!

	I	H
Az első kőszínházat abban az évben avatták fel, amelyikben Kölcsey Ferenc megírta a <i>Hymnust</i> .	☐	☐
A <i>Hazai és Külföldi Tudósítók</i> című lap számolt be a színházavatóról.	☐	☐
Bevezető előzte meg A ' <i>Tatárok Magyarországban</i> című játékot.	☐	☐
Az Arany-ballada megírásának és a második miskolci színház avatásának éve azonos.	☐	☐
A második színház avatóján az uralkodó is megtekintette a <i>Marót bánt</i> .	☐	☐
Az „Ez víg város itt, jó lesz nekünk...” szöveg szerzője Gajdó Tamás.	☐	☐
A miskolci színház történetét bemutató képeskönyv teljes címe háromszavas.	☐	☐
A kötet szerzői nehéz szavakkal örökítették meg a színészi játékot.	☐	☐
A Miskolci Nemzeti Színházban mindenki Déryné-bérletet vásárol.	☐	☐
A színházbemutató könyv valamennyi miskolci színész életrajzát és fényképét is tartalmazza.	☐	☐

10		
-----------	--	--

éves

Mikor jelent meg a színháztörténeti képeskönyv? Egészítsd ki a mondatot!

A képeskönyv *jelent meg.*

2		
----------	--	--

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

helyes

Tegyél × jelet a képen lévő színházi helyiség neve után!

			
A foyér	C díszlet	A foyér	C díszlet
B páholyfolyosó	D nézőtér	B páholyfolyosó	D nézőtér

	
A foyér	C díszlet
B páholyfolyosó	D nézőtér

3		
----------	--	--

mérleges

Melyik – alapszövegbeli – melléknév betűit tartalmazza az anagramma?

á m t i t r h e u	
-------------------	--

2		
----------	--	--

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

véges

Fejezd be az alapszöveget minden, megadott szóalak felhasználásával!
A mondatzárást írd a szöveg 79. sorában kezdődő vonalra!

2		
---	--	--

műves

Milyen című folyóiratban jelent meg az alapszöveg? Írd a kép alá a szabálykövető változatot!

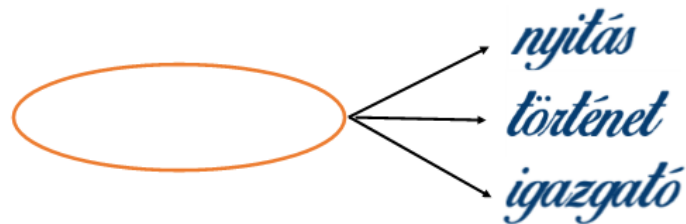

2		
---	--	--

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

előzetes

Melyik az az egyetlen előtag, amellyel három, alapszövegben előforduló, többszörösen összetett szó alkotható?

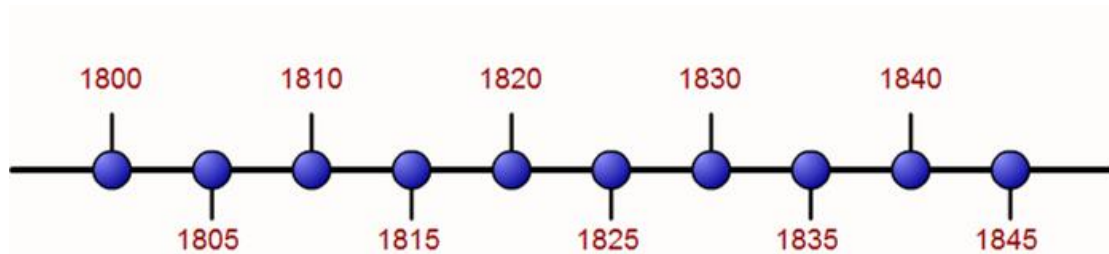

1		
---	--	--

számos

Mikor emeltek a szövegben szereplő három városban színházat?

- 1) Jelöld az idővonalon a három évszámot!
- 2) Írd az év alá vagy fölé a város nevét is!

5		
---	--	--

pontos

A gyengénlátók, vakok írása a Braille-írás. Használd a mintát, és írd a második szót a jelek alá!

2		
---	--	--

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

személyes

Állapítsd meg a 26. sorban kezdődő mondatra vonatkozó állítások helyességét!
Válaszodat (*helyes* vagy *helytelen* szót alkalmazva) írd az állítás után!

<i>minden személynév 'i' hangra végződik</i>	
<i>eggyellen utónév sem végződik 'i' hangra</i>	
<i>minden összetett név 'i' hangra végződik</i>	

3

hangosítás

1) Oldd meg a minta szerint a nyelvi műveletet!

Minta:

0) K + nem 'kül' = **kábel**

1) SZ + kis utca = _____

2) É + az egyik német névelő = _____

3) M + hasadék, repedés, hézag = _____

4) L + harmadik személyű személyes névmás = _____

5) S + második személyű személyes névmás = _____

2) Tedd az első feladatrész szavait ábécérendbe, majd írd a szavak számjelét a táblázatba!

a	b	c	d	e

3 + 2

színes

Az alapszöveg melyik sorában jelenik meg először a logotípia összetett szavának első eleme?
Írd a sorszámot a sárga alakzatba!

2

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

megyés

1) Jelöld $[a = x_1, b = x_2]$ Magyarország megyetérképén azt a megyét, amelyben

a) Latabár Endre született;

b) 1857-től volt színigazgató!

2) Írd a térkép mellé a két megye teljes nevét!

a)

b)

3) Egészítsd ki – egy-egy felsőfokú melléknévvel – a két mondatot!

Latabár Endre szülővárosa a mai Magyarország
_____ megyéjében van.

Latabár Endre egykori színháza a mai Magyarország
_____ megyéjében található.

6

műfajos

Írd a vonalra az alapszövegben is meglévő – itt kulcsszavakkal jellemzett – műfajok nevét!

városi, modern, Margit, 'olvasásra szánt', vallási, szent	_____
rövid, csattanós, tréfás, humoros, 'kiadatlan', közismert, történelmi	_____

2

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

fázós

- 1) Keresd meg az alapszövegben az első cédulán lévő tartalomnak megfelelő állandósult kifejezést! Írd a szövegbeli sor sorszámát az első szövegdobozba!
- 2) Írj további, 'fa' főnévi szóalakot tartalmazó állandósult kifejezést a 2–4. cellába!

nehéz dologba kezdett	
erős akaratú, megingathatatlan jellem	
szelíd, türelmes	
önmagát keveri bajba	

6

szerezős

Terem, mollynek hátul egy közép 's két oldal ajtaja van. A' közép ajtó mellett jobbra egy vas ember van felállítva, dárda kezében. A' közép ajtón jó Marót bán, a' vas emberhez hasonló fegyverzetben.

Szerzői utasítás a *Marót bán*ban

- 1) Jelöld meg a színpadképen, hol van a három (K = középső; B = bal; J = jobb) ajtó!
- 2) Írd a szereplő nevét a megfelelő ajtó jele fölé!

4

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

dallamos

Állapítsd meg, milyen rend szerint követik egymást az alapszöveg szóalakjai!
Tedd teljessé a sort két – tetszőleges – szóalakkal!

Dobossy ~ remény ~ miatt ~ _____ ~ szobor ~ Laborfalvi ~ _____

2		
---	--	--

neves

Írd a szövegdobozba a 'színház' – alapszövegben előforduló – rokon értelmű változatait!

SZÍNHÁZ

2		
---	--	--

támogatós

- 1) Írd a szófelhő alá azt az egyetlen szót, amelyik nem illik tartalom (jelentés) szerint a halmazba!
- 2) Indokold a választásodat!

korona
garas krajcár
pengő palást
dénár
forint tallér

Azért, mert _____

_____.

1 + 1		
-------	--	--

ü

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

azonos

Alkoss a megadott, változatlan szóalakkal – a minta szerint – mondatot!

vajon	Vajon vajon sült a bárány?
bánja	
számon	

2		
---	--	--

teljes

Oldd fel a rövidítést! Írd a teljes változatot a mai helyesírás szerint a szövegdobozba!

Os. kir.	
----------	--

2		
---	--	--

határos

Alkoss a megadott szóalakkal – a minta szerint – mondatot!

azért	Azért az ért hozzá?
tatárok	
sereglő	
válogatott	

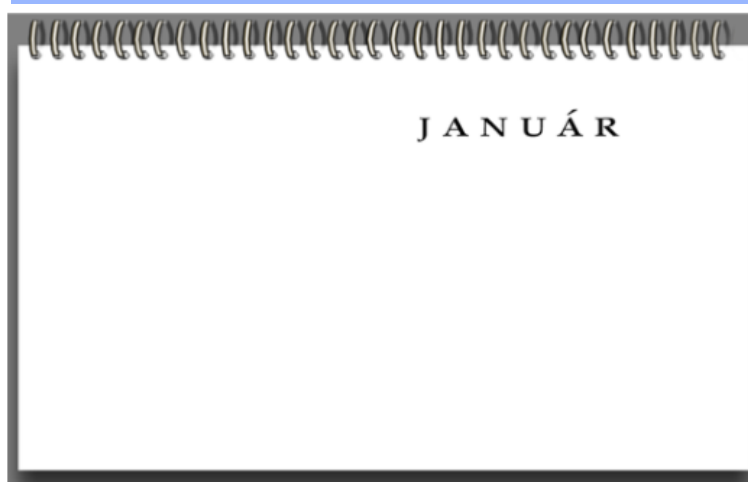
3		
---	--	--

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

idős

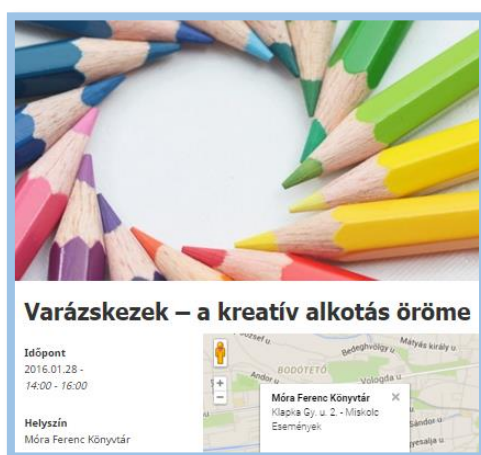
Írd a naptárra az ismertető – helyesírási szabályok szerint – javított időhatározóit!

A rendezvény január 28.-án 15:00 órától nyitja kapuit és 31.-én 18:00 óráig tart nyitva, melynek eseményei a miskolci Villanyrendőrtől (Kazinczy utca) a Szent István térig tartanak a főutcán, illetve a Szinva teraszon valamint a kapcsolódó területeken. A színpadokon már napközben megkezdődnek az események és késő estig (22:00 óra, pénteken és szombaton 24:00 óra) tartanak. A színpadokon a hazai könnyűzenei élet legnépszerűbb előadói lépnek majd fel.

3		
----------	--	--

okos

1) Válassz egyet az **idős** vagy az **okos** című feladatban lévő két rendezvény közül!

A rendezvény neve: _____

A versenyző neve:	
Iskolájának neve, címe:	

2) Indokold két érvel, mi a kapcsolat a választott rendezvény és a feladattípus között!

4

becslős

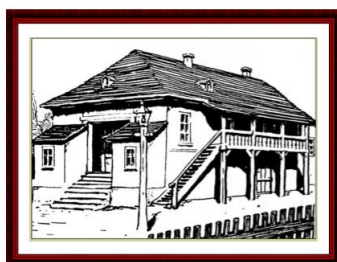
(...) Reményem kevés pártfogással a szép érzésű nemes szegedi közönség (mellyel még 1835-ben Budáról jött társasággal valék szerencsés megismerkedni) kívánnának megfelelek. Az egész nemes tanácsnak a nemzeti nyelv mellett tett folyamatos intézetei, s a színésztársaságok pártfogásai nekem is reményt nyújtanak, hogy október végével Szegedre menő szándékomat pártfogásaik által előmozdítani segéllik." A kérést Pály Elek színigazgató írta alá. A "Tekintetes Tanács" magyar színpadi szóra kiéhezett tagjai nem késnek a kedvező felelettel. A választ talán éppen akkor veszi kézhez Pály, amikor július 19-én délelőtt 10 órakor fellobban a tűz Miskolcon, s a viharos szélben gyorsan terjedő lángok elhamvasztják a két haza legelső kőszínházát.

www.sk-szeged.hu/statikus_html/digitalis/szinhaz1800/tiz.html (2016. 01. 05.)

1) Jelöld az órán, mikor lobbant fel a tűz a színházban!

2) Egészítsd ki a szöveg alapján a képismertetőt!

A miskolci színház biztosan _____ (év) után,
de pontosan _____ (hónap) _____ (nap)
_____ (óra) égett le.

1 + 2

Elérhető pontszám	80	A dolgozatot javította
Elért pontszám		